

P. DIEUDONNÉ

Rechercheur De Klerck

moord als toonbeeld

Deel 15 in de *De Klerck*-serie

E-Pulp Publishers

1

Lucien de Klerck, rechercheur van de politie-eenheid Rotterdam, schoof met kracht een lade dicht en rekte zich tevreden uit. Hij had de administratie van een omvangrijk onderzoek afgerond. Meer bureauwerk lag op hem te wachten waarmee hij moeiteloos zijn dienst kon opvullen. Volgens de klok had hij nog een kleine twee uur te gaan voor de uurwijzer op elf sprong. Daarna kon hij de zwoele nacht in, op weg naar de pleisterplaats aan de Hollandse IJssel waar Annie en hij voorlopig voor het laatst hadden aangemeerd.

Zijn blik zwierf naar het bureau van zijn jonge collega. Klaver had kennelijk stilletjes de researchkamer verlaten, in ieder geval stil genoeg om aan zijn aandacht te ontsnappen, zo geconcentreerd had hij zitten werken.

Hij keek uit naar de komende twee dagen, zijn vrije weekenddagen. Dan nog een werkweek en hij had eindelijk vakantie. Hij verheugde zich erop met zijn eega te gaan varen, mooie streken te zien, plaatsen te bezichtigen en familie te bezoeken.

De deur ging open. De jonge Klaver stapte met een blikje cola naar zijn bureau.

‘Heb je het laatste nieuws al gehoord?’ sprak hij opgewekt. ‘Het Van Eggermont Museum in Brielle neemt per 1 september een nieuwe curator in dienst, ter vervanging van de vorige, de in opspraak gekomen Puletz-expert.’

De Klerck knikte. Hij had het bericht vanochtend al in de krant gelezen.

‘Een Rotterdamse heeft de gewilde baan gekregen, ene mevrouw Kraai.’

Klaver glimlachte.

‘De museumdirectie kan eindelijk loskomen van het bezoedelde imago waarvoor de Puletz-expert verantwoordelijk was. Zijn opzettelijk foute taxatie leidde tot een spoor van ellende*. Het moet niet moeilijk zijn om dat voorbeeld te verbeteren.’

* Zie *Rechercheur De Klerck en de stille hoop*

De Klerck glimlachte.

‘Het museum heeft anders wel fijn geprofiteerd van alle heisa.’

Klaver knikte.

‘Josina en ik wilden nog de expositie bezoeken. Maar alle kaartjes waren uitverkocht op de dagen dat wij allebei vrij waren. Alleen op de zwarte markt kon je ze nog krijgen, tegen absurde prijzen.’ Hij schudde afkeurend zijn hoofd. ‘Dat hadden we er niet voor over.’

De Klerck wreef over zijn stoppelige kin.

‘Ze zullen nu wel in rustiger vaarwater belanden.’

De beide speurders bogen zich weer ieder over zijn eigen werklust. Rechercheur De Klerck opende een ander dossier, een brutale diefstal in familiekring, en werkte gestaag aan de ambtelijke afwikkeling zodat hij de zaak straks kon doorschuiven naar de officier van justitie. Onderwijl vroeg hij zich af of de strafzaak ooit tot een zeer terechte veroordeling zou leiden, of dat het Openbaar Ministerie zou besluiten tot een sepot om de al jaren overbelaste rechtsketen een pietsje te ontlasten. Hij achtte de kans op het laatste veruit het grootst.

Vanuit een bureaulade steeg het geluid van een misthoorn op.

De Klerck zuchtte van ergernis, leunde achterover, reikte naar de lade en trok die ongedurig open. Toen hij zijn smartphone het zwijgen had opgelegd, zag hij tot zijn verrassing dat een goede kennis, Diederik Kroesemeijer, belde.

Hij zette het toestel aan zijn linkeroor.

‘Diederik,’ sprak hij verheugd. ‘Waaraan heb ik dit genoegte te danken?’

De beller schraapte zijn keel.

‘Sorry dat ik je op dit uur lastigval, Lucien,’ zei Kroesemeijer met een vriendelijke basstem. Hij schraapte opnieuw. ‘Het zit zo... een vriend van mij heeft dringend advies nodig. Hij zit vreselijk in de rats. Het betreft een kwestie met een potentieel criminele... eh, inslag. Maar, zeg eens, bel ik wel gelegen? Ik heb je toch niet wakker gebeld?’

‘Nee, nee, ik heb nu dienst.’

‘Ah, dat komt ons feitelijk heel goed uit,’ reageerde Kroesemeijer opgetogen. ‘Het zit zo... deze vriend vreest dat hij op het punt

staat te worden beroofd. Het betreft een voorgenomen diefstal van een bijzonder kostbaar beeldje.'

'Een voorgenomen diefstal,' herhaalde De Klerck peinzend. 'Wat moet ik mij daarbij voorstellen?'

'Is het goed als wij dat op het bureau komen uitleggen?'

De Klerck keek op naar de klok. Het was tien voor tien.

'Ja, natuurlijk,' sprak hij hartelijk. 'Kom maar.'

'Mooi. We zijn er over... eh, laten we zeggen een kwartier.'

Hij verbrak de verbinding.

'Wie was dat?' vroeg Klaver.

'Diederik Kroesemeijer, de eigenaar van een hightech onderneming in Barendrecht. Hij komt hier met een vriend om te praten over een voorgenomen diefstal.'

De jonge speurder trok zijn wenkbrauwen op.

'Voorgenomen diefstal?' Hij grinnikte. 'Wil hij advies hoe hij dat het best kan aanpakken met de geringste pakkans?'

Bij het betreden van de grote hal trad een lange slanke heer hem met joviaal uitgestoken hand tegemoet. De Klerck herkende Diederik Kroesemeijer direct aan diens geprononceerde kin, grauwe, wat ingevallen wangen, pikzwarte haardos en helderblauwe ogen. De fabrikant was midden veertig. Hij ging gekleed in een donker-grijze pantalon, een hagelwit overhemd en een ietwat sombere stropdas. Zweet parelde op zijn voorhoofd.

'Lucien, hartelijk dank dat we mochten komen ondanks het gevorderde uur,' sprak Kroesemeijer op beminnelijke toon. 'Het zou prachtig zijn als we deze snode diefstal kunnen verijdelen zodat de schuldige achter de tralies eindigt.'

Achter hem stond een wat oudere heer met een hoekig en door emoties vertrokken gezicht. Ofschoon hij een driedelig pak droeg, scheen hij geen hinder van de zomerwarmte te ondervinden. De Klerck schatte hem op eind zestig.

Kroesemeijer schraapte zijn keel. Hij wees naar zijn metgezel.

'Mag ik je voorstellen,' ging hij verder. 'Dit is Bernard Gooffelink, een dierbare vriend van mij. We kennen elkaar al minstens twintig jaar uit het bedrijfsleven. Tot enkele jaren geleden zaten onze ondernemingen op hetzelfde bedrijventerrein tot hij de zijne

verkochte en van het goede leven ging genieten.’ Hij wendde zich tot het heertje en gebaarde opzij. ‘Dit is de inspecteur die mij al eens een grote dienst heeft bewezen. Dit is Lucien de Klerck.’

De oudere heer knikte vormelijk, gespannen.

‘Aangenaam.’

De Klerck wees met beide wijsvingers naar boven.

‘Ik stel voor dat we de kwestie bespreken in aanwezigheid van mijn collega.’

Hij nam de beide heren mee naar de researchkamer, stelde hen voor aan Klaver en bood hun stoelen aan.

De Klerck liet zich achter zijn bureau zakken.

‘Nu, ter zake,’ zei hij met de blik op Gooffelink. ‘U hebt ons iets te melden?’

‘Jazeker,’ sprak de gepensioneerde ondernemer pathetisch. ‘Diederik en ik... eh, wij waren te gast bij onze wederzijdse vriend Marwin de Roo, in diens penthouse op de Kop van Zuid, toen ik een hoogst onaangename ontdekking deed.’

Hij pauzeerde even om zijn ademhaling onder controle te krijgen.

Kroesemeijer nam de gelegenheid te baat zich te roeren.

‘Het was een kaartavondje,’ verduidelijkte hij.

‘Juist,’ zei Gooffelink hoofdknikkend. ‘Ons wekelijks kaartavondje. Ik had juist een potje gewonnen. Omdat de anderen tot de laatste kaart wilden doorspelen, benutte ik de tijd door wat op internet te struinen. Op Marktplaats. Ik doe dat wel vaker in de hoop een slag te slaan met een bijzondere sculptuur of plastic.’

‘En toen?’ vroeg De Klerck.

Hij gebaarde heftig.

‘Toen zag ik het. Een borstbeeldje, te koop voor een bespottelijk bedrag... slechts duizend euro... maar ik herkende het als het mijne.’

‘U bedoelt... u zag een borstbeeldje te koop staan dat u in bezit had?’

‘Had? Had?’ verbeterde Gooffelink hem verontwaardigd. ‘Ik heb dat beeldje nog steeds. Het staat in mijn huis aan het Manege-laantje, in Kralingen. De impertinentie! Om mijn buste te koop aan te bieden, en dat voor zo’n schamel bedrag.’

De Klerck keek hem glimlachend aan.

‘Het is meer waard?’

‘Meneer De Klerck, toen ik deze buste vijf jaar geleden kocht, telde ik er 75.000 euro voor neer. Het is dan ook geen gewoon beeldje. Het is vervaardigd door de Russische beeldend kunstenaar Fyodor Mordvinov.’

Hij sprak de naam uit alsof hij wel herkenning zou oproepen.

‘Eh... wie is dat?’

Gooffelink keek verbijsterd, zelfs een tikkeltje verbolgen.

‘U bent niet met die verheven naam bekend? Mordvinov was wereldberoemd... geboren in 1883, gestorven in 1956. Hij was een persoonlijke vriend van Jozef Stalin, de leider van de Sovjet-Unie. Mijn buste maakt deel uit van een illustere serie bekend als de Toonbeelden van de Gerechtvaardigde Moord.’

De Klerck fronste zijn wenkbrauwen.

‘Toonbeelden van de Gerechtvaardigde Moord?’ herhaalde hij verrast. ‘Denkend aan Stalin en waar hij voor stond, klinkt dat huiveringwekkend.’

Bernard Gooffelink glimlachte flauwtjes.

‘Het zijn bronzen bustes van vermoorde beroemdheden, zoals Raspoetin, met een kogelgat in het voorhoofd, en van tsaar Nicolaas II, de tsarina Maria Fjodorovna en hun vijf kinderen, allen doodgeschoten.’

‘Macabere kunst.’

De gepensioneerde ondernemer gebaarde achteloos.

‘Kunst mag provoceren.’

‘En uw buste? Wie heeft de kunstenaar in brons vastgelegd?’

‘Een beproefde tegenstander van Stalin,’ sprak hij op fiere toon.

‘Trotski! Hij werd in 1940 met een ijsbijl van het leven beroofd. Het beeldje is onmiskenbaar Lev Trotski. Er zit een diepe vore in het achterhoofd.’

Ruben Klaver schoot in de lach.

‘Dat vindt u mooi?’

‘Mooi? Mooi?’ Gooffelink snoof van verontwaardiging. ‘Dat doet niet ter zake. Het gaat om de historie... het besef dat de grote en gruwelijke communistische dictator het in handen heeft gehad en bewonderd. Bovendien... het is een unicaat. Mordvinov liet maar één exemplaar van deze buste gieten en signeerde dat door zijn

initialen in cyrilisch schrift erin te graveren.'

De Klerck keek hem schuins, onderzoekend aan.

'Het gaat u om de waarde die het vertegenwoordigt?'

'Absoluut. Wie alle zeventien borstbeeldjes uit de reeks weet te verzamelen, heeft een fortuin in handen.' Hij glimlachte vergenoegd.

'Door de oorlog tussen Rusland en Oekraïne kan de waarde van mijn buste best zijn opgelopen tot boven een ton. Poetin en zijn trawanten zijn grote bewonderaars van Stalin en diens regime.'

'U zag uw buste op Marktplaats te koop staan?'

'Ja. De aanbieder gebruikt de cryptische naam 01Bossie72. Hij zou uit de omgeving van Boskoop komen.'

'En u bent er zeker van dat het uw buste is?'

'Absoluut zeker.'

'Kan het geen imitatie zijn?'

Gooffelink schudde fel zijn hoofd.

'Het is een foto die iemand van mijn borstbeeldje heeft gemaakt.

Meer heb je ook niet nodig om zo'n advertentie te plaatsen.'

'Laat de advertentie dan maar zien.'

Gooffelink tastte in de zak van zijn colbertje en nam daaruit zijn telefoon. Na enkele ogenblikken had hij de gewenste webpagina gevonden. Hij kwam met de telefoon overeind en stapte naar het bureau.

'Dit is mijn buste.'

De Klerck boog zich over het schermpje. Klaver, opgesprongen van zijn bureaustoel, tuurde over zijn schouder mee.

'Hij lijkt inderdaad op Trotski zoals ik hem van foto's ken,' zei de Rotterdamse speurder. 'Met dat snorretje, sikje, brilletje met ronde glazen en zijn wilde haardos is hij onmiskenbaar. Ik zie ook een inkeping.'

'Nou!' riep Gooffelink triomfantelijk. 'Wat heb ik u gezegd! De buste op de foto en mijn buste zijn identiek. Die inkeping moet de dodelijke wond voorstellen die de moordenaar toebreacht.'

'Er staat niet bij dat Mordvinov de maker is... noch dat dit Trotski voorstelt.'

De gepensioneerde ondernemer snoof van verontwaardiging.

'De dader is duidelijk een cultuurbaarbaar zonder enig benul van historie.'

De Klerck spreidde zijn handen.

‘Als de buste nog bij u thuis staat, hoe verklaart u dit dan?’

Gooffelink stapte achteruit en zeeg neer op zijn stoel.

‘De aanbieder is van zins het te stelen zodra hij een koper heeft. Ik denk ook wel dat ik weet wie de diefstal zal plegen. Aangezien ik alleen woon, komt maar één persoon in aanmerking.’

‘Wie dan?’

‘Mijn schoonmaakster, Ashanti Boldewijn. Zij heeft al jaren toegang tot mijn huis. De buste staat boven in een kast die ik doorgaans op slot heb. Daar ontvang ik nooit gasten, alleen Ashanti komt boven. Zij zal de foto hebben gemaakt.’ Hij glimlachte ongemakkelijk. ‘Zij is een Surinaamse.’

De Klerck negeerde de laatste opmerking.

‘Zij woont in Boskoop?’

Gooffelink schudde ongeduldig zijn hoofd.

‘Ashanti is natuurlijk slechts de handlangster. Zij woont niet ver van mij, in een van die flats aan de Louise de Colignylaan. Ze kan op zich goed werken, ze is alleen erg kwebbelziek. Normaliter luister ik niet naar haar gekwebbel, maar ik meen dat ze zich een keer de naam Boskoop liet ontvallen.’

‘In welk kader? Heeft ze er familie wonen?’

‘Dat weet ik niet, dat moet u haar vragen.’

‘Kent zij de waarde van de buste?’

‘Nou, duidelijk niet,’ sprak Gooffelink hooghartig. ‘Dit bedrag is ronduit een belediging aan het adres van zo’n vermaard kunstenaar als Fyodor Mordvinov.’

De Klerck gebaarde alsof hij een telefoon bij zijn oor hield.

‘Hebt u contact gezocht met de aanbieder?’

De gepensioneerde ondernemer verbleekte.

‘O, nee, daar pieker ik niet over,’ stamelde hij. ‘Als ik deze onverlaat benader, zal hij of zij het aangeboden artikel intrekken en blijft Ashanti buiten schot. Dat is nou juist wat ik wil voorkomen. Daarom ben ik hier.’

De Klerck oogde hem kritisch.

‘En zij is echt de enige die weet dat u het bezit?’

Hij tuitte verontwaardigd de lippen.

‘Dat heb ik niet gezegd. Nee, ik kocht het beeldje vijf jaar geleden

van een jonge kerel, Jorik Scherff. Hij is trouwens een van onze kaartvrienden. We kaarten al zo'n zeven jaar met z'n vieren, telkens bij een van ons thuis.' Hij fronste bedenkelijk. 'Misschien is het toeval, maar Jorik kwam vanavond niet opdagen en...'

Diederik Kroesemeijer schraapte nadrukkelijk zijn keel.

'Mag ik even inbreken... eh, ik bedoel onderbreken. Jorik Scherff is een R&D Product Engineer in mijn onderneming. Ik sta volledig in voor zijn integriteit.'

Gooffelink wendde zijn hoofd naar hem.

'O, maar ik beschuldig hem geenszins, Diederik,' sprak hij direct op hoge toon. 'Nee, Jorik is een fijne kerel, zeer getalenteerd ook. Die hoeft zich niet te buiten te gaan aan dergelijke praktijken. Hij staat boven verdenking.'

Kroesemeijer knikte gerustgesteld.

'Ik heb Jorik wel gebeld,' ging Gooffelink verder. 'Hij nam niet op. Ik sprak zijn voicemail in.'

'Waarom?'

'Destijds is de buste getaxeerd door een expert. Jorik had hem geraadpleegd via een studievriend.' Hij kneep zijn ogen wat samen. 'Of was het...' Hij schudde vertwijfeld zijn hoofd. 'In ieder geval... die expert, professor Catrinus Cannegieter uit Leiden, stelde de echtheid vast, schatte de waarde op tachtigduizend euro en voorzag Jorik van een certificaat van echtheid.'

'En Jorik matste u?'

Bernard Gooffelink glimlachte vergenoegd.

'Ja, hij haalde vijfduizend van de prijs af. Als blijk van vriendschap.'

De Klerck knikte belangstellend. 'En vanavond belde u Jorik Scherff omdat hij niet kwam opdagen en u dat verdacht vond?'

Hij schudde gedecideerd zijn hoofd.

'Om hem te vragen aan wie hij destijds had verteld dat ik de buste kocht. Al verdenk ik mijn schoonmaakster, het kan essentieel zijn om te weten wie er ook op de hoogte zijn. Misschien is onder hen de mysterieuze 01Bossie72 uit Boskoop.'

Nadat de beide heren de researchkamer hadden verlaten, keek Klaver zijn leermeester geamuseerd aan. Hij wees naar de deur.

‘Neem jij dit verhaal serieus?’

De Klerck keek hem glimlachend aan.

‘Jij niet?’

Klaver gebaarde geprikkeld.

‘Dat heertje is te zeker van zichzelf. Hij verbindt grote conclusies aan een onooglijke foto op Marktplaats. Een storm in een glas water. Er waren vroeger ettelijke duizenden Nederlanders die het communisme bewonderden. Er zijn vast meer bustes van Trotski in omloop. Dat ding op de foto lijkt toevallig op het beeldje dat hij in huis heeft.’

‘Hij beweert dat ze identiek zijn.’

‘Onzin,’ sprak Klaver verhit. ‘Je gaat toch niet een product te koop aanbieden als je dat niet in je bezit hebt? En als dat nou het enige was dat 01Bossie72 aanbood. Ik heb op internet gekeken. Het gaat hier om een gewaardeerd aanbieder, een verkoper die al acht jaar allerlei spullen op Marktplaats verkoopt, waaronder kunstobjecten. Die zal zijn reputatie toch niet te grabbel gooien voor een gedeukt beeldje dat hij nog moet stelen?’

De Klerck grinnikte.

‘Gedeukt. Op het eerste gezicht lijkt het inderdaad zoiets.’

Klaver knikte fanatiek.

‘Die buste zal wel niet massief zijn. Ik vermoed dat die deuk een stille getuige is van een uit de hand gelopen familieruzie, waarbij de buste naar iemands hoofd werd geslingerd.’ Hij huiverde. ‘Wie weet vinden we er nog bloed op.’

‘En bloed levert ons DNA op,’ zei De Klerck.

De jonge rechercheur sperde theatraal zijn ogen open.

‘DNA dat we kunnen traceren naar een onopgeloste verdwijning... een stilgehouden moord... een familie met duistere geheimen. Lucien, we zijn op het spoor van iets groots. Hiermee zullen we onze reputatie als geraffineerde Rotterdamse speurders definitief vestigen.’

De Klerck monsterde het opgewonden gelaat van zijn collega en beluisterde de spottende ondertoon in diens stem.

‘Zo te horen ben jij klaar voor het land van de sensationele dromen.’

Hij wees laconiek naar de klok. ‘Onze dienst zit erop, je mag je nestje opzoeken.’